

08.05.2008. likums "Jaunatnes likums" ("LV", 82 (3866), 28.05.2008.) [spēkā ar 01.01.2009.] ar grozījumiem:

- 12.06.2009. likums ("LV", 100 (4086), 30.06.2009.) [spēkā ar 01.07.2009.]

Redakcijas: [01.01.2009] [**01.07.2009**]

Redakcija uz 01.07.2009.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

Jaunatnes likums

1.pants. Likuma mērķis

Likuma mērķis ir uzlabot jauniešu — personu vecumā no 13 līdz 25 gadiem — dzīves kvalitāti, veicinot viņu iniciatīvas, līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē, kā arī atbalstot darbu ar jaunatni.

2.pants. Likuma darbības joma

(1) Likums nosaka jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītās personas un to kompetenci šīs politikas jomā, jauniešu līdzdalību jaunatnes politikas izstrādē un īstenošanā, kā arī pamatprincipus finansējuma piešķiršanai jauniešu iniciatīvām, līdzdalībai lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē un darbam ar jaunatni.

(2) Šā likuma izpratnē darbs ar jaunatni ir uz jauniešiem orientēts plānotu praktisku pasākumu kopums, kas nodrošina viņu dzīves kvalitātes uzlabošanu.

3.pants. Valsts pārvaldes iestāžu kompetence jaunatnes politikas jomā

(1) Izglītības un zinātnes ministrija nodrošina vienotas valsts politikas izstrādi jaunatnes jomā un tās koordinētu īstenošanu.

(2) Valsts pārvaldes iestādes, atbilstoši savai kompetencei īstenojot jaunatnes politiku, izvērtē attiecīgās nozares politikas ietekmi uz jaunatni.

(3) Valsts pārvaldes iestādes savā darbībā nodrošina jaunatnes organizācijām iespēju iesaistīties jaunatnes politiku ietekmējošu lēmumu apspriešanā pirms to pieņemšanas.

(4) Izglītības un zinātnes ministrs apstiprina ikgadējo jaunatnes politikas valsts programmu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

4.pants. Jaunatnes konsultatīvā padome

(1) Jaunatnes konsultatīvā padome ir Ministru kabineta izveidota padomdevēja institūcija, kuras mērķis ir veicināt saskaņotas jaunatnes politikas izstrādi un īstenošanu, kā arī jauniešu līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē.

(2) Jaunatnes konsultatīvās padomes sastāvā iekļauj valsts pārvaldes, pašvaldību un jaunatnes organizāciju deleģētus pārstāvjus. Jaunatnes organizāciju deleģētie pārstāvji veido vismaz pusi no Jaunatnes konsultatīvās padomes sastāva.

(3) Jaunatnes konsultatīvās padomes nolikumu apstiprina Ministru kabinets.

5.pants. Pašvaldības kompetence jaunatnes politikas jomā

(1) Pašvaldība, pildot savas funkcijas, piedalās valsts jaunatnes politikas īstenošanā. Pašvaldība var izstrādāt arī vietēja līmeņa dokumentus jaunatnes politikas jomā.

(2) Pašvaldības savā darbībā nodrošina jaunatnes organizācijām un jauniešu iniciatīvu grupām iespēju iesaistīties jaunatnes politiku ietekmējošu lēmumu apspriešanā pirms to pieņemšanas.

(3) Pašvaldība var izveidot institucionālu sistēmu, lai nodrošinātu darbu ar jaunatni, nosakot atbildīgo institūciju vai ieceļot jaunatnes lietu speciālistu — personu, kas plāno, veic un koordinē darbu ar jaunatni, izveidojot jaunatnes lietu konsultatīvo komisiju vai paredzot citu kārtību, kādā veicams darbs ar jaunatni.

(4) Ja pašvaldībā darbu ar jaunatni nodrošina jaunatnes lietu speciālists, viņš ir apmācāms Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

(5) Ja pašvaldība izveido jaunatnes lietu konsultatīvo komisiju, kas veicina vietējās jaunatnes politikas saskaņotu izstrādi un īstenošanu, kā arī jauniešu līdzdalību lēmumu pieņemšanā, tās sastāvā iekļauj pašvaldības speciālistus, kuri veic darbu ar jaunatni, jaunatnes organizāciju, jauniešu iniciatīvu grupu vai citu biedrību un nodibinājumu, kas veic darbu ar jaunatni, pārstāvjus.

6.pants. Jaunatnes organizācija

Jaunatnes organizācija ir Biedrību un nodibinājumu reģistrā reģistrēta biedrība, kas atbilst visiem šādiem kritērijiem:

1) viens no biedrības statūtos noteiktajiem darbības mērķiem ir darbs ar jaunatni, jauniešu iniciatīvu un līdzdalības lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē veicināšana;

2) biedrībā vismaz divas trešdaļas biedru ir bērni un jaunieši vai arī vairākas biedrības, kurās kopā vismaz divas trešdaļas biedru ir bērni un jaunieši;

3) biedrības pārvaldes institūcijās ir nodrošināta jauniešu līdzdalība, un šīs līdzdalības kārtība noteikta attiecīgās biedrības statūtos.

7.pants. Jauniešu līdzdalība jaunatnes politikas izstrādē un īstenošanā

Jauniešiem ir tiesības līdzdarboties jaunatnes politikas izstrādē un īstenošanā:

1) iesaistoties neformālās izglītības iegūšanā un sniegšanā un veicot brīvprātīgo darbu;

2) darbojoties izglītības iestāžu pašpārvaldēs;

3) izstrādājot un īstenojot projektus, kā arī citas iniciatīvas;

- 4) piedaloties jaunatnes organizāciju, kā arī citu biedrību un nodibinājumu darbībā;
- 5) iesaistoties jaunatnes politiku ietekmējošu valsts un pašvaldību lēmumu pieņemšanas procesā;
- 6) iesaistoties citās aktivitātēs, kas vērstas uz jauniešu līdzdalības veicināšanu jaunatnes politikas izstrādē un īstenošanā.

8.pants. Brīvā laika lietderīga izmantošana

- (1) Valsts un pašvaldības veicina jauniešu neformālo izglītību, brīvprātīgo darbu, fiziskās aktivitātes un iesaistīšanos kultūras dzīvē kā būtiskus brīvā laika lietderīgas izmantošanas veidus.
- (2) Neformālā izglītība papildina formālo izglītību; neformālās izglītības mērķis ir sniegt zināšanas, veidot prasmes, iemaņas un attieksmes, kā arī veicināt jauniešu vispusīgu attīstību un aktīvu līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē.
- (3) Valsts un pašvaldības pēc iespējas atbalsta jauniešu brīvā laika lietderīgai izmantošanai nepieciešamās vides attiecīgu pielāgošanu.

9.pants. Jauniešu brīvprātīgais darbs

- (1) Jauniešu brīvprātīgais darbs ir orientēts uz sabiedriskā labuma darbību un veicina viņu zināšanu, prasmju, iemaņu un attieksmju attīstību, kā arī brīvā laika lietderīgu izmantošanu.
- (2) Jaunietis veic brīvprātīgo darbu bez atlīdzības, nestājoties ar brīvprātīgā darba organizētāju darba tiesiskajās attiecībās.
- (3) Jauniešu brīvprātīgo darbu nedrīkst izmantot brīvprātīgā darba organizētāja vai trešās personas peļņas gūšanas nolūkā.
- (4) Uz jauniešu brīvprātīgo darbu attiecināmi darba tiesiskās attiecības regulējošos normatīvajos aktos noteiktie aizliegumi un ierobežojumi.

10.pants. Jauniešu brīvprātīgā darba organizēšana

- (1) Jauniešu brīvprātīgo darbu var organizēt biedrības un nodibinājumi, kā arī valsts un pašvaldību iestādes.
- (2) Jauniešu brīvprātīgā darba organizētājs:
 - 1) atbild par drošiem un jaunieša veselībai nekaitīgiem brīvprātīgā darba apstākļiem;
 - 2) pēc jaunieša pieprasījuma izsniedz rakstveida apliecinājumu par brīvprātīgajā darbā pavadīto laiku, pienākumiem, iegūtajām zināšanām, prasmēm un iemaņām;
 - 3) ir tiesīgs pieprasīt, lai jaunietis, uzsākot brīvprātīgo darbu, uzrāda ārsta izsniegtu izziņu par savu veselības stāvokli, tādējādi pārliecinoties par jaunieša piemērotību paredzētajam brīvprātīgajam darbam.
- (3) Pēc brīvprātīgā darba organizētāja vai jaunieša paša iniciatīvas par brīvprātīgo darbu slēdzams rakstveida līgums, norādot veicamo darbu un tā izpildes termiņu.

11.pants. Jauniešu komercdarbības un nodarbinātības veicināšana

Valsts veicina jauniešu komercdarbību un nodarbinātību, it īpaši:

- 1) jauniešu apmācību komercdarbības uzsākšanas jautājumos;
- 2) atbalstu jauniešu komercdarbības uzsākšanai;
- 3) atbalstu jauniešu, īpaši sociālās atstumtības riskam pakļauto jauniešu, nodarbinātības veicināšanas projektiem.

12.pants. Finansējuma piešķiršana

(1) Valsts budžeta finansējumu, kas paredzēts, lai veicinātu jauniešu iniciatīvas un līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē, kā arī darbam ar jaunatni, piešķir atklātā konkursā.

(2) Tiesības saņemt valsts budžeta finansējumu, kas paredzēts projektiem, kuru mērķis ir veicināt jauniešu iniciatīvas un līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē, kā arī projektiem darbam ar jaunatni, ir jaunatnes organizācijām.

(3) Valsts budžeta finansējuma saņēmējs var būt arī pašvaldība un biedrība vai nodibinājums, kura projekts ir orientēts uz darbu ar jaunatni.

(4) Jaunatnes organizācijām ir tiesības saņemt valsts budžeta finansējumu arī šo organizāciju darbības atbalsta projektiem, ja tās atbilst šādiem kritērijiem:

- 1) jaunatnes organizācijā ir apvienojušies ne mazāk kā 500 biedru vai jaunatnes organizācijas ar kopējo biedru skaitu, kas nav mazāks par 500 biedriem;
- 2) jaunatnes organizācija veic darbību visos plānošanas reģionos;
- 3) jaunatnes organizācijas darbības ilgums, veicot darbu ar jaunatni, nav mazāks par trim gadiem;
- 4) jaunatnes organizācija ir sabiedriskā labuma organizācija;
- 5) jaunatnes organizācija nodrošina līdzfinansējumu projekta īstenošanai.

(5) Kārtību, kādā piešķir valsts budžeta finansējumu, kas paredzēts, lai veicinātu jauniešu iniciatīvas un līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē, kā arī darbam ar jaunatni, nosaka Ministru kabinets.

13.pants. Valsts pārvaldes iestāžu uzdevumu deleģēšana

Izglītības un zinātnes ministrija, noslēdzot līgumu, var deleģēt pārvaldes uzdevumu veikšanu privātpersonām, tajā skaitā biedrībām un nodibinājumiem, lai efektīvi īstenotu pasākumu sistēmu darbam ar jaunatni.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

Likums stājas spēkā 2009.gada 1.janvārī.

Likums Saeimā pieņemts 2008.gada 8.maijā.

Valsts prezidents V.Zatlers

Rīgā 2008.gada 28.maijā